

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ ТА ПОКАЗНИКИ ЇЇ АКТИВНОСТІ Й ІНТЕНСИВНОСТІ

В статті дано оцінку інвестиційній привабливості регіонів, співставлено коефіцієнт еластичності інвестицій з критеріями депресивності, виявлено та оцінено закономірність взаємозв'язків інвестиційної привабливості і депресивності регіонів. Дано регіональний аналіз розподілу прямих іноземних інвестицій, сфери їх вкладення, основні напрями розвитку інноваційної діяльності в країні.

Valentina Oleynik, Alexandr Topchiev INVESTMENT-INNOVATIVE ACTIVITY IS IN REGIONS UKRAINE AND INDEXES OF ITS ACTIVITY AND INTENSITY *In the article an estimation is given to the investment attractiveness of regions, the coefficient of elasticity of investments is confronted with the criteria of depressed, found out and appraised conformity to the law of intercommunications of investment attractiveness and depressed of regions. The regional analysis of division of direct foreign investments, sphere of their investment is given, basic directions of development of innovative activity in a country.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Перехід до розвинених ринкових відносин передбачає посилення економічної самостійності регіонів, створення рівних умов для їх збалансованого соціально-економічного розвитку. Тому в інтересах кожного регіону доцільно підвищити ефективність використання наявного потенціалу та сприяти залученню коштів інвесторів в тому числі іноземних.

Інвестування в усьому світі визнане провідним фактором економічного, технологічного зростання могутності держави, тому багато країн світу створюють режим найбільшого сприяння вкладення капіталу в економіку країни. Крім того, недостатні обсяги інвестування по регіонам в Україні деякими науковцями, зокрема Ф. Заставним, розглядаються і як один з основних показників визначення депресивності території (поряд з грошовими доходами населення, рівнем зайнятості населення та кількістю безробітного населення). [5, с. 77]

В «Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року» (Постанова від 21 липня 2006 р. N 1001) визначається пріоритетна роль інноваційно-інвестиційної стратегії розвитку України та її регіонів, в якій проведено аналіз рівня розвитку інвестиційної діяльності, інновацій. Як один із чинників модернізації економіки, затверджено пріоритетні напрями розвитку економіки регіонів, де поставлено акцент на їх інноваційно-інвестиційне зростання.

Інвестиційна політика - загальнодержавні принципові рішення та заходи, що визначають напрямки використання капітальних вкладень у сферах і галузях економіки з метою забезпечення ефективності та пропорційності її розвитку, усунення міжгалузевих і внутрішньогалузевих диспропорцій, досягнення оптимальних співвідношень між розвитком матеріального виробництва і невиробничої сфери тощо.

Як самостійний напрямок державної політики інноваційна політика сформувалась в кінці 60-х на початку 70-х р. У доповіді підготовленій Міністерством торгівлі США «Технологічні нововведення: управління та умови здійснення» 1967 року вперше було вжито термін «інноваційна політика».

Сучасна державна інноваційна політика – це сукупність заходів (науково-технічних, виробничих, управлінських, фінансово-побутових та ін.), пов'язаних зі створенням нових чи вдосконаленням існуючих продуктів або технологічних процесів.... Інноваційна політика набуває рис стратегії загального розвитку, яка веде її до зближення з інвестиційною політикою держави. Інноваційна діяльність тісно пов'язана з інвестиційною. Саме інвестиції є безпосереднім носієм інновацій, отже, реалізація інноваційної політики в несприятливому інвестиційному кліматі практично неможлива. [4]

Слід зауважити, що розвитку інновацій за останні роки не приділялось належної уваги в Україні, за минулі роки вона втратила значну частину свого науково-технічного потенціалу через невдалі політичні та економічні реформи [6, с. 112].

Аналіз досліджень і публікацій Проблема інвестиційної діяльності займала чинне місце в роботах науковців ще за радянських часів таких як О. Анчишкіна, І. Лукінова, Т. Хачатурова, С. Шаталіна. Сучасним дослідженням регіонального розвитку присвячені роботи М. Барановського, В. Геєця, М. Дацишина, М. Єрмошенка, Ф. Заставного, М. Зверькова, О. Кириченка, С. Коломийчука, І. Лютого, О. Михайлюк, С. Науменкова, А. Поддєрьогіна, В. Семенова, О. Топчієва, Л. Хомич. Окремі аспекти проблем інвестування висвітлені в роботах таких авторів як О. Амоша, Н. Біляка, О. Галінської, В. Литвина, І. Рудика, Н. Хруща, Л. Шепетюка, В. Шавкуна, Н. Шевчишина. Дослідженням інноваційної діяльності підприємств присвячені роботи В. Александрова, Г. Андрощук, Ю. Бажал, О. Білодської, О. Бойко, С. Брус, А. Голікова, В. Корда, А. Круглікова, М. Нікітіної, О. Лапко, Я. Олійника, М. Пашути, Л. Федулова. Крім того в Україні інвестиційна та інноваційна діяльність регулюється законодавчими та нормативними актами (близько 100 правових документів). Головними з них являються Закони України «Про інвестиційну діяльність», «Про режим іноземного інвестування», «Про господарські товариства», «Про інноваційну діяльність».

Невирішені питання загальної проблеми. На сьогодні недостатня увага приділяється дослідженню взаємозв'язку між інноваційною та інвестиційною діяльністю як на державному так і на регіональному рівні. Важливою проблемою, яка потребує дослідження є визначення ефективності використання інвестицій на регіональному рівні. Також потребує дослідження роль інвестиційної та інноваційної політики для подолання депресивності соціально-економічного розвитку регіонів.

	Україна	441452	102,7	125254	119,0	0,86	21186,0	100
1	Автономна Республіка Крим	12848	104,0	4684	121,7	0,85	577,4	3,7
2	Вінницький	10207	105,3	2494	129,5	0,81	92,9	0,6
3	Волинський	6553	103,7	1839	137,9	0,75	275,1	1,8
4	Дніпропетровський	41227	107,3	10737	124,2	0,86	2331,9	15,0
5	Донецький	58044	97,1	11728	109,3	0,88	837,1	5,4
6	Житомирський	7430	101,1	1546	120,6	0,83	123,7	0,8
7	Закарпатський	6700	98,5	2019	154,8	0,63	298,2	1,9
8	Запорізький	19968	104,6	3896	105,1	0,99	609,9	3,9
9	Дніпропетровський	9622	105,9	2620	135,4	0,78	183,3	1,2
10	Київський	15362	107,3	7032	135,1	0,79	879,0	5,7
11	Кіровоградський	6877	102,3	1777	125,2	0,81	52,1	0,3
12	Луганський	19716	100,3	5538	114,3	0,87	284,2	1,8
13	Львівський	17192	98,1	5875	110,7	0,88	509,1	3,3
14	Миколаївський	9553	100,1	3118	108,5	0,92	99,8	0,7
15	Одеський	20762	99,6	7339	124,1	0,80	703,8	4,5
16	Полтавський	18099	99,2	4760	113,2	0,87	310,2	2,0
17	Рівненський	7263	102,1	2144	163,4	0,62	109,4	0,7
18	Сумський	8025	104,4	1508	92,7	1,12	157,2	1,0
19	Тернопільський	5137	102,5	1214	119,8	0,85	45,0	0,3
20	Харківський	25618	104,8	7957	123,4	0,84	1015,4	6,5
21	Херсонський	6469	99,2	1503	123,3	0,80	108,3	0,7
22	Хмельницький	7958	103,9	2075	125,4	0,82	105,7	0,7
23	Черкаський	9014	107,0	3304	144,3	0,74	119,3	0,8
24	Чернівецький	4234	101,5	1451	166,0	0,61	36,8	0,2
25	Чернігівський	7627	100,1	1520	102,6	0,97	81,6	0,5
26	м. Київ	77124	105,8	24858	111,9	0,94	5538,2	26
27	м. Севастополь	2823	100,9	718	118,3	0,85	125,6	0,6

Фактологічною основою для проведення дослідження стали матеріали статистичного щорічника України, а також розраховані відповідні показники для проведення порівняльного аналізу та співставлення рівня розвитку регіонів [11, с.44-47, с.198-200, 264].

В таблиці 1 розраховано коефіцієнт еластичності, для аналізу ефективності інвестицій на регіональному рівні. Коефіцієнт еластичності обчислюється як співвідношення темпу приросту валового регіонального продукту до темпу приросту реальних інвестицій. Даний коефіцієнт показує на скільки відсотків змінюється валовий регіональний продукт при зміні реальних інвестицій на 1% [3, с. 118]. В результаті порівняння коефіцієнта еластичності за регіонами, можна визначити ефективність інвестування.

Максимальна віддача від вкладених інвестицій* спостерігається в Сумському регіоні, який демонструє значні темпи приросту ВРП співставні з Харківським та Луганським регіонами, які мають вагомий промислово-економічний розвиток. З незначним відставанням слідують м. Київ, Запорізький, Чернігівський та Миколаївський регіони, останній, на жаль,

* Можливо коефіцієнт еластичності не має прямого прочитання, оскільки, в більшості випадків, прибуток від інвестицій очікується не в рік їх вкладення. Тому варіанта прямого трактування коефіцієнта еластичності, на нашу думку, не має, доцільно було б розглянути його дію й у зворотному напрямі. Коефіцієнт еластичності мало співставляє запропоновані дані, але вважаємо доцільним розглянути його варіативність та взаємобумовленість з іншими показниками.

при збільшенні темпів приросту в основний капітал, достатній інвестиційній привабливості для іноземного інвестора – має незначні вкладення іноземного капіталу та зменшення обсягу валового регіонального продукту в 2006 році.

Економічна ситуація в країні спричинила скорочення валового регіонального продукту Чернігівського регіону, зменшення обсягів виробництва, як в промисловості, так і в аграрно-промисловому комплексі, але збільшення обсягів інвестування в основний капітал, хоча і незначне, дало поштовх для стабілізації соціально-економічної ситуації в регіоні. При продуктивному використанні економіко-географічного, геополітичного, природно-ресурсного потенціалу регіон має можливість ефективно співпрацювати і з іноземними інвесторами.

Значну групу становлять регіони з коефіцієнтом еластичності в межах 0,80-0,90, які мають різний економічний, природний, демографічний потенціал та демонструють різне соціально-економічне становище. Це Дніпропетровський, Донецький, Луганський, Харківський, Львівський, Одеський регіони, АРК, м. Севастополь також Вінницький, Житомирський, Кіровоградський, Полтавський, Тернопільський, Херсонський, Хмельницький регіони, які доводять, що фінансова допомога з боку держави, оновлення основних фондів – являються стимулом для їх економічного розвитку та з часом матимуть можливість для подальшого збільшення частки даних регіонів до загальнонаціональної.

Спостерігається ряд регіонів, які одержують значну фінансову допомогу, демонструючи при цьому високі темпи приросту інвестицій в основний капітал, порівняно з минулим роком, та поряд з цим мають незначні темпи приросту ВРП, що показує неефективність капіталовкладень в економіку Волинського, Закарпатського, Івано-Франківського, Рівненського, Черкаського, Чернівецького регіонів. До даних регіонів, як не парадоксально, увійшов і Київський, який має одні з найкращих показники з темпів приросту ВРП, має значні обсяги інвестицій, але результативність їх використання ще недостатньо висока. Даний факт можливо пояснити наявністю в Київському регіоні великої кількості іноземних інвестиційних фірм, які після надходження коштів, вкладають їх в підприємства інших регіонів.

Спробуємо з'ясувати чи існує взаємозалежність між коефіцієнтом еластичності, обчисленим по регіонах, та їх інвестиційною привабливістю. Інвестиційно привабливі регіони мають значний коефіцієнт еластичності, але не входять в групу регіонів, в якій найвищий показник коефіцієнта еластичності. (Дніпропетровський, Донецький регіони). До них тяжіють інвестиційно привабливі регіони (з середнім ступенем привабливості) та значним показником коефіцієнта еластичності (Харківський, Луганський, Одеський,

Полтавський, АРК). Інвестиційно непривабливими, з низьким показником коефіцієнта еластичності інвестицій є Рівненський, Волинський, Івано-Франківський регіони.

Слід звернути увагу на протилежно-діаметральну ситуацію, що склалась в Київському регіоні, який є одним з найбільш інвестиційно привабливих регіонів, але на жаль не демонструє високої ефективності вкладених інвестицій, та навпаки з Чернігівським регіоном. Інвестиційна привабливість регіонів характеризується певними критеріями, які є досить стабільними (незмінними). Обсяг іноземних інвестицій – є більш динамічною величиною, яка впливає і на розрахунок коефіцієнта еластичності та може суттєво змінюватися через певний проміжок часу.

Більшу синхронність демонструють дослідження інвестиційної привабливості та депресивності регіонів. Загальне порівняння коефіцієнта еластичності інвестицій з категорією депресивності регіонів викликає певні труднощі, так як аналіз наукових публікацій не свідчить про існування єдиних критеріїв у визначенні депресивності територій, тому різні фахівці виділяють дещо різні регіони, проте більшість з них депресивними регіонами вважають: Закарпатський, Івано-Франківський, Херсонський регіони (В.С. Коломийчук), Чернівецький, Тернопільський (Ф.Д.Заставний), Херсонський, Сумський, Рівненський, Івано-Франківський, Чернівецький регіони (Л.В. Шаульська) [1, с.118]. З даних таблиці 1 видно що мінімальні показники коефіцієнта еластичності спостерігаються, в основному, в депресивних регіонах підтвердження неефективності дії інвестицій одержали Закарпатський, Івано-Франківський, Рівненський, Чернівецький регіони. Проте Сумський, Чернігівський регіони наочно демонструють важливість інвестування та можливості депресивних регіонів при певній фінансовій підтримці.

Розрахунки вчених-економістів стверджують, що інвестиційні потреби України становлять близько 40 млрд. дол. США, що майже в 30 разів більше за реальні інвестиційні вкладення станом на початок 2007 року. Якщо опиратись лише на внутрішні кошти держави, то період відродження української економіки займе близько 20 років, тому залучення іноземного капіталу, в даній ситуації, є необхідною та важливою умовою соціально-економічного розвитку країни [8, с.60].

Стосовно питання доцільності залучення іноземних інвестицій, існують відмінні думки. Одна точка зору одстоює виняткове значення іноземних інвестицій для економічного розвитку країни, проведення реформ. Інша – розглядає іноземні інвестиції як «механізм» поглинання внутрішнього ринку, використання трудових, природних ресурсів країни. Склалось уявлення, що завдяки інвестуванню позитивний результат одержує лише інвестор, який отримує «доступ до ринку дешевої робочої сили, сировини чи збуту продукції», але й реципієнт за рахунок одержаних коштів має можливість вирішити ряд соціально-

економічних проблем [2, с. 110]. Досліджуючи надходження прямих іноземних інвестицій з 1992р. до 2007р., слід зазначити, що їх сукупність становить більше 21 млрд. дол. США, це близько 440 дол. на душу населення (аналогічний показник у Росії – 798 дол. США, Польщі – 2 тис. дол. США, Німеччині – 8 тис. дол. США). Витік іноземного капіталу з України за ці роки становить 12,9 млрд. дол. США (з кожних 3 інвестованих доларів 1 вивозиться) [10, с.75].

Розглянемо обсяги надходження іноземних інвестицій за регіонами (для зручності проаналізуємо в відсотках). На регіони країни, з загального обсягу, припадає 73% прямих іноземних інвестицій (ПІІ), 26% - ПІІ отримує м. Київ, та близько 1% м. Севастополь. Найбільш привабливим для іноземних інвесторів є Дніпропетровський регіон, який одержує 15% ПІІ, більше 5% ПІІ зосереджено в Донецькому, Київському та Харківському регіонах. Це регіони з високим рівнем розвитку, який визначається геополітичними, економічними, природними, соціальними чинниками. Десять регіонів країни такі як: Запорізький Одеський, Львівський, Луганський, Волинський, Закарпатський, Івано-Франківський, Полтавський, Сумський та Автономна Республіка Крим одержують від 1 до 5 % ПІІ. Регіони з вагомим соціально-економічним потенціалом, достатніми природними передумовами, сприятливим інвестиційним кліматом. Решта регіонів (12) ще залишаються мало привабливими для іноземних інвесторів. В основному це сільськогосподарські регіони з великим аграрним потенціалом, які спеціалізуються на виробництві та переробці цукрового буряка, зерна, фруктів, овочів, тютюну, м'яса та молока. Пріоритетним напрямом їх розвитку є сільське господарство, яке в свою чергу являється найменш привабливим для інвестування.

Регіони України дуже різноманітні за своїм економіко-географічним положенням, природно-ресурсним, трудовим, економічним потенціалом. На сучасному етапі інвестиційна привабливість визначається не лише цими показниками. Велике значення в інвестиційній привабливості займає інвестиційний менеджмент, проектний аналіз, коефіцієнт ділової активності, співвідношення власного та позикового капіталу.[9, с. 163]

Аналіз спрямування іноземних інвестицій свідчить, що вони направлені не в сфери, які б дійсно сприяли технологічному оновленню вітчизняного господарства. При цьому в обсяг іноземних інвестицій включаються надходження від продажу іноземцям українських підприємств, банків – але в такому разі фактично українську економіку не було проінвестовано, тому необхідно звернути увагу на власні ресурси, які можуть стати інвестиційною основою для активного економічного росту.

Інвестиції до України надходять зі 119 країн світу, фінансування десяти з них становить 84,1% загального обсягу іноземних інвестицій. В число країн-лідерів інвесторів входять: Німеччина 5620,7 млн. дол. США, Кіпр – 3011,7 млн. дол. США, Австрія – 1600,8

млн. дол. США, Велика Британія – 1557,2 млн. дол. США. Статистика свідчить про покращення інвестиційного клімату в країні: загальний обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку країни станом на 1 січня 2007 р. становив 125,4% до аналогічного показника за 2006 р. [8, с.58]. Крім того інвестиції являються своєрідним індикатором оцінки депресивності, якщо обсяг інвестицій збільшується, то регіон стабілізує свою господарську діяльність.

З інвестиційною діяльністю тісно пов'язана інноваційна діяльність, яка є одним із пріоритетних напрямів розширення діяльності та збільшення обсягів капітальних інвестицій, впровадження новітніх технологій на підприємствах, що в свою чергу приведе до підвищення ефективності виробництва, економічного та соціального зростання регіону та країни в цілому [7, с.48].

Загальний обсяг інноваційних витрат у промисловості на початок 2007 року становив 6160,0 млн. грн., що на 72% більше порівняно з аналогічними витратами в 2000 р. Аналіз напрямів інноваційних витрат свідчить, що більше половини всіх коштів (56,6%) направлено в придбання нових машин, обладнання, установок та впровадженням інновацій, велика увага приділяється дослідженням і розробці нових технологій (16,2%), на маркетинг та рекламу припадає 5,8%, близько 3% на придбання нових технологій, решта – інші витрати.

Фінансування інноваційної діяльності в промисловості здійснюється в основному за рахунок власних коштів підприємств (84,6%), 1,9% коштів виділяє держава, поповнення за рахунок місцевих бюджетів становить лише 0,2% та 3,3% - це кошти інвесторів (з них 0,4% - вітчизняних, решта – іноземних держав).

За період 2006 р. в Україні було зареєстровано 999 промислових підприємств, які впроваджували різні інновації: з них 272 підприємства впроваджували нові технологічні процеси (27,2% до загальної кількості підприємств, впроваджуючих інновації) в тому числі маловідходні, ресурсозберігаючі та безвідходні процеси 161 підприємство – 16,1%, освоювали виробництво нових видів інноваційної продукції – 466 підприємств, що становить 46,6% та решта - нових видів техніки.

На протязі 2006 року було реалізовано всього інноваційної продукції на суму 30892,7 млн. грн. (в тому числі принципово нової на 18194,9 млн. грн., поставлено на експорт інноваційної продукції на 12797,0 млн. грн., що становить у відсотковому співвідношенні 58,8% та 41,2%). Обсяги реалізованої інноваційної продукції з кожним роком зростають, порівнюючи з 2005 роком на 20% та майже на 60% проти 2000 року.

Слід зауважити, що спостерігається тенденція до зниження виїзду фахівців вищої кваліфікації за межі України. Якщо в 2000 році країну залишили 26 докторів наук та 125 кандидатів наук, в 2003 році майже вдвічі менше, то в 2006 році виїхало 6 докторів наук та

37 кандидатів наук. В основному наукові кадри емігрують в США, Російську Федерацію Німеччину та Ізраїль [11, с.116-118].

Висновки і перспективи подальших розробок. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що для активізації та розвитку економіки України необхідно визначити регіональні інвестиційні активи, джерела їх залучення, найефективніші сфери їх використання, покращити інвестиційний рейтинг країни, що сприяло б залученню іноземного капіталу для фінансового забезпечення пріоритетних галузей національної економіки.

Аналіз інвестиційної діяльності в регіонах свідчить про залежність соціально-економічного розвитку регіону до обсягів інвестицій. Чим вищий рівень розвитку регіону, тим більші його обсяги інвестиційних надходжень.

Обчислені показники коефіцієнта інвестиційної еластичності дали можливість співставити його з показниками, що визначають інвестиційну привабливість регіонів та зробити висновок про їх часткове співпадання.

Більш синхронними виявились поняття інвестиційної привабливості та депресивності регіонів. Інвестиційно привабливі регіони (Донецький, Дніпропетровський, Київський мають найбільші обсяги надходжень іноземних інвестицій, інвестицій в основний капітал та являються економічно і соціально високорозвиненими регіонами)

Дослідження показників коефіцієнта інвестиційної еластичності та депресивних регіонів показав їх майже повне співпадання. Ефективність та обсяги інвестування в депресивних регіонах незначні, що потребує уваги як з боку держави так і місцевих органів самоврядування.

Структурний аналіз інвестицій за видами економічної діяльності свідчить, що на ряду зі значним вкладенням капіталу в промисловість, вагомою підтримкою користуються такі напрями як торгівля, діяльність транспорту та зв'язку, операції з нерухомим майном, оренда. Мало інвестованим залишається сільське господарство, будівництво, що при сучасних економічних умовах, які склалися у світі можуть стати пріоритетними напрямками інвестиційної діяльності.

Слід зауважити, що розподіл прямих іноземних інвестицій відносно регіонів України залишається нерівномірним, але порівнюючи з 2004-2005 р.р. їх обсяги в цілому в країну та в найменш інвестиційно привабливі регіони (Чернівецький, Тернопільський, Чернігівський, Черкаський, Хмельницький, Херсонський) - збільшилися, що слід сказати й про інвестиції в основний капітал.

Крім того спостерігається істотна диспропорція в залученні іноземних інвестицій по галузях економіки. Недостатньо інвестовані ключові вітчизняні галузі - металургія та

хімія. Даний факт говорить про те, що ці галузі не є перспективними для іноземного бізнесу. Така ж диспропорція спостерігається й у залученні іноземних інвестицій по регіонах, що не може задовольняти вимоги їх всебічного економічного розвитку. Для активізації іноземного інвестора на весь спектр галузей промисловості та сільського господарства необхідні додаткові стимули, що змусять звернути увагу на конкретні регіони та види діяльності.

Важливим фактором збільшення інвестиційних надходжень може стати розвиток інвестиційної інфраструктури, яка в Україні не є досконалою, що в свою чергу дасть можливість зростанню обсягів інвестиційного капіталу до провідних виробництв та галузей.

Поліпшення економічної та інвестиційної політики України, залучення іноземних банків, створення вигідних умов для розміщення капіталу – забезпечить ефективний розвиток інвестиційної та інноваційної діяльності.

Література

1. Барановський М.О. Депресивність регіонів Полісся: методика визначення, конкретні результати, чинники формування. 117 // Регіональна економіка. - 2007. №1. - С.116-125
2. Борщевський В.В. Іноземні інвестиції як чинник регіонального розвитку // Фінанси України. - 2003. №10. С.108-118
3. Герасименко С.С., Свистун-Золотаренко Л.О. Статистична оцінка інвестицій. Привабливість регіонів. // Актуальні проблеми економіки. - 2004. №12. С.155-159.
4. Гоптаренко Ю. Правові засади побудови інноваційно-інвестиційної моделі в Україні // Юридичний журнал. - 2004. №6
5. Заставний Ф.Д. Депресивні регіони України: аналіз оцінка, проблеми // Регіональна економіка. - 2005. - №1. - С.76-90.
6. Космидайло І.В. Інноваційна спрямованість як засіб економічного росту // Актуальні проблеми економіки. -. 2006. №6 С 112 112-118
7. Лемішко О.О. «Інвестиції в основний капітал та їх вплив на економіку України» // Фінанси України. - 2007. №7. С.46-6147
8. Марцин В.С. Стратегія розвитку інвестиційної діяльності в економіці України // Актуальні проблеми економіки. - 2007. №9. С.57-65.
9. Мерзляк А. Оцінка інвестиційної привабливості статистично великих підприємств регіону // Збірник наукових праць АУДУ при Президенті України. Вип. 2 К., 2002 – С. 162-166
10. Паливода К. Проблеми формування та використання інвестицій в сучасній економіці України // Банківська справа. - 2007. №4. С.73-82)
11. Статистичний щорічник України 2006 рік Київ «Консультант», 2007 с.551

Відомості про авторів

Олійник Валентина Дем'янівна – асистент кафедри регіональної економіки і екології Одеського державного економічного університету, аспірант кафедри економічної і соціальної географії Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова, науковий керівник д.геог.н., професор, заслужений діяч науки і техніки Топчієв О.Г..

М. Одеса, вул. Посмітного б. 19, кв. 27

Тел. 8-0482-32-87-72, 8-067-783-00-56

Топчієв Олександр Григорович – доктор географічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри економічної і соціальної географії Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова.

Тел. роб. 68-76-93

Шановний Юрію Івановичу. Щиро дякую Вам за допомогу і розуміння. Прийміть вітання від Олександра Григоровича. Пересилаю Вам статтю. Кошти відправлю на вихідних. Ще одне питання: мені не перешлють збірник зі статтю після його надрукування. До побачення. З повагою Валя Олійник.